

Skiftet 1908

Storskiftet 1908

Storskiftet var den första större jordreformen i Sverige.

Initiativtagare var lantmäteriets chef, Jacob Faggot. Reformarbetet började 1749 och 1757 utfärdades en förordning om hur det skulle gå till. Avsikten var att öka produktiviteten genom att varje gård fick färre men större tegar.

Innan dess hade teg- eller solskiftet gällt, vilket innebar att varje gård skulle ha var sin andel av likvärdig kvalitet i byns samtliga åkergården och ängsmarker. Det handlade om rättvisa och riskspridning. Olika gårderna kunde vara mer eller mindre bördiga, torra, svårplöjda mm. Resultatet blev oftast långsmala åkertegar med relativt liten area och att de enskilda brukarna ofta måste förflytta sig långa sträckor för att kunna utnyttja alla sina åkerremsor i de olika gårderna.

Syftet med storskiftet var att samla de små och utspridda ägodelarna till ett fåtal större åkrar per gård för att effektivisera de enskilda brukningsenheternas produktion. Storskiftesstadgan från 1757 begränsade varje gårds andel till maximalt fyra tegar per

åkergräde
eller äng. Den ursprungliga konsensusregeln från 1749 skärptes
till
det ovillkorliga vitsordet, vilket innebar att det räckte med
att en
bonde i byn begärde storskifte för att det skulle genomföras.

De många bevarade storskifteskartorna (ca 40 000 kartor,
oftast i
skala 1:4000) visar att reformen ledde till en minskning av
antalet
åkertegar men inte alls i den omfattning som reformivrarna
hade
hoppats. Ett problem var att man bara skiftade inom varje
skifteslag
– inte inom hela byn.

Under 1800-talet delades åter åkrarna och så småningom blev
ett nytt
skifte nödvändigt. Det kallades STORSKIFTESREGLERING och
genomfördes i
början på 1900-talet.